

Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Гуманітарно-економічний факультет
Кафедра економіки підприємства та економічної теорії

Затверджено
Вченою радою БДПУ
Протокол № 11
«30» березня 2017р.
Голова вченої ради, ректор

І. Т. Богданов

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з дисципліни
«Комплексний іспит за фахом підготовки»

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Бердянськ - 2017 р.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Зміст програми.....	5
3. Критерії оцінювання	19
4. Список рекомендованої літератури.....	21

1. Пояснювальна записка

Мета фахового вступного випробування для вступу на здобуття освітнього ступеня магістра: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені бакалавра та під час навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні спеціаліста з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору абітурієнтів на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Форма фахового випробування - тестування

Комплексний іспит на навчання за освітнім ступенем підготовки магістрів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність проводиться з метою визначення можливості вступників засвоювати навчальні програми підготовки спеціаліста.

Тест – це завдання стандартної форми, виконання якого дає можливість виявити рівень сформованості знань, умінь, навичок.

Час виконання тестових завдань – 180 хвилин.

Екзаменаційний тест складається із 100 завдань, з яких – 95 тестів закритого типу (з альтернативними вибірковими відповідями в 4-х варіантах) та 5 тестів відкритого типу (самостійна відповідь на питання, на утворення логічних пар, на визначення термінологічних понять, написання міні-творів, есе та інших форм творчої роботи).

Приклад тестового завдання

35. Стратегічні програми реалізуються через систему:

1. поточних планів;
2. поточних та оперативних планів;
3. стратегічних і поточних планів;
4. стратегічних, поточних і оперативних планів

96. Розрахункове завдання

На момент укладання угоди ціна одиниці продукції становила 180 тис. гр. од. (Ц₀), 60% в ціні складала вартість матеріальних ресурсів (П_м), 20% — заробітна плата (П_з), 20% — інші елементи ціни (І). На кінець кварталу вартість матеріалів збільшилась на 10%, а середня заробітна плата зросла на 12%. Визначити ціну одиниці продукції на кінець кварталу, користуючись формулою.

Перелік дисциплін, що виносяться на комплексний іспит за фахом підготовки:

1. Економіка підприємства
2. Організація виробництва
3. Планування діяльності підприємств
4. Стратегія підприємства

Вимоги до відповіді абітурієнта

Під час тестування абітурієнт повинен показати:

- а) чітке знання означень, економічних понять, термінів, формулювань правил, передбачених програмою;
- б) вміння точно і стисло висловити думку в усній і письмовій формі, використовувати відповідну символіку;
- в) наявність вмінь і навичок, передбачених державними стандартами, вміння застосовувати поняття, методи і факти при розв'язуванні практичних задач і вправ.

2. Зміст програми

2.1. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Загальна характеристика та класифікація підприємств

Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери. Місія й різноманітні цілі підприємства. Головні напрямки діяльності підприємства. Юридичні акти, що є законодавчою базою функціонування підприємства (організації). Класифікація підприємств та її практичне значення. Сутнісна характеристика структури підприємства. Виробнича структура підприємства: сутність і види. Чинники формування й зміни виробничої структури підприємства. Загальна структура підприємства (організації).

Інтеграційні форми підприємств та організацій. Форми добровільного інституційного об'єднання підприємств і організацій (асоціації, концерни, корпорації, фінансово-промислові групи, холдинги тощо). Мета їх створення, особливості та ефективність діяльності.

Тема 2. Підприємницька діяльність суб'єктів господарювання

Підприємницька діяльність як основна сучасна форма господарювання. Принципи здійснення, форми типи й моделі підприємницької діяльності. Правове забезпечення підприємництва. Франчайзинг як особлива форма організації бізнесу. Виробнича та посередницька діяльність.

Підприємницькі договори (контракти, угоди). Структура договорів і порядок їх укладання. Типовий зміст, загальні й специфічні умови договору. Формулювання конкретних умов договору.

Тема 3. Управління і структура

Особливості управління як системи. Об'єктивна необхідність і поняття управління суб'єктами господарювання. Планування, організація, мотивація і контроль як основні функції управління підприємствами та організаціями.

Поняття і теоретико-методологічна основа класифікації методів

управління. Змістова характеристика економічних, організаційно-розпорядчих і соціально-психологічних методів управління. Організаційні форми реалізації методів управління суб'єктами господарювання різного рівня.

Сутність і параметри організаційної структури управління підприємством. Основні типи організаційних структур управління: лінійно-функціональні, дивізійні, матричні. Принципи та етапи процесу побудови організаційних структур управління виробничими й невиробничими підприємствами. Особливості вибору організаційних структур управління для новостворюваних підприємств різних розмірів і форм власності.

Тема 4. Персонал

Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу та ін. Категорії персоналу підприємства (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поділ персоналу за професіями і кваліфікацією. Виокремлення й характеристика робітників за рівнем кваліфікації. Чинники, що потребують урахування у процесі розрахунків необхідної чисельності персоналу фірми. Визначення чисельності працівників управління, спеціалістів і службовців для підприємств різних розмірів, сфер діяльності та форм власності. Розрахунки чисельності окремих, категорій робітників виробничих підприємств. Обґрунтування раціональної структури персоналу підприємств різних типів та інфраструктурних організацій.

Поняття й основні елементи системи управління персоналом підприємств (організацій), інших суб'єктів господарювання. Сучасні вимоги держави й фірми до ділових якостей різних категорій персоналу. Адаптована до ринкових умов господарювання система формування та набору різних категорій персоналу. Методи оцінки й добору працівників для підприємств чи інших суб'єктів господарювання. Форми й ефективність підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації персоналу (кадрів).

Тема 5. Матеріальні та нематеріальні активи

Матеріальні активи як сукупність виробничих фондів та іншого майна підприємства. Поділ виробничих фондів на основні й оборотні, їх роль у здійсненні процесу виробництва продукції або надання послуг. Первісна, відновна й залишкова вартість основних фондів. Індиксація основних фондів. Класифікація основних фондів за ознакою функціонального призначення та участі у виробничих процесах. Видова (технологічна) структура основних фондів, фактори й тенденції динаміки на підприємствах.

Фізична суть техніко-економічного старіння знарядь праці та форми запобігання цьому (ремонт, модернізація, заміна). Амортизація основних фондів. Норми амортизаційних відрахувань.

Елементний склад оборотних фондів. Характеристика виробничих запасів, напівфабрикатів власного виготовлення, незавершеного виробництва і витрат майбутніх періодів. Нормування витрат матеріальних ресурсів і обчислення необхідного обсягу оборотних фондів. Показники і способи найефективнішого використання матеріальних ресурсів. Політика ресурсозбереження.

Поняття й види нематеріальних ресурсів підприємства, їх вплив на конкурентоспроможність його продукції на ринку. Характеристика об'єктів промислової власності (винаходів, промислових зразків, корисних моделей, товарних знаків, знаків обслуговування). Інформаційні технології та програмні продукти. Інші нематеріальні ресурси («ноу-хау», раціоналізаторські пропозиції, найменування місця походження товару, гудвіл фірми). Нематеріальні активи як юридичне оформлені права виключного користування об'єктами промислової та інтелектуальної власності, їх вартісна оцінка й строки зношування (старіння).

Тема 6. Обігові кошти

Сутнісна характеристика обігових коштів як сукупності поточних витрат фінансових коштів. Виокремлення обігових коштів, що обслуговують сфери виробництва й обігу. Нормовані й ненормовані обігові кошти. Функціональна та елементна структура обігових коштів, її динаміка на підприємствах різних галузей економіки. Джерела формування обігових коштів.

Призначення нормування (розрахунку нормативів) обігових коштів. Методи розрахунку нормативів обігових коштів (аналітичний, коефіцієнтний, прямого рахунку). Обчислення нормативів обігових коштів в окремих їхніх елементах (виробничих запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів, залишках готової продукції). Визначення сукупного нормативу обігових коштів підприємства.

Основні показники рівня ефективності використання обігових коштів: коефіцієнти оборотності (кількість оборотів) й завантаження, тривалість одного обороту, рентабельність; методика їх розрахунку. Шляхи підвищення ефективності використання обігових коштів (оптимізація запасів ресурсів і незавершеного виробництва; скорочення тривалості виробничого циклу; поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення; прискорення реалізації виробленої продукції). Проблеми нестачі обігових коштів і

поновлення їхньої величини до нормативного рівня за умови кризової ситуації на підприємстві.

Тема 7. Інвестиції: формування, використання, ефективність

Сутність, характеристика інвестицій як найважливішого фінансового ресурсу для створення, функціонування й розвитку суб'єктів господарювання. Функціонально-елементний склад інвестицій підприємства. Внутрішні й зовнішні джерела інвестування. Прямі та портфельні іноземні інвестиції. Різновиди і структура реальних (виробничих) інвестицій. Технологічна й відтворювальна структура капітальних вкладень, тенденції її зміни у часі.

Розрахунки обсягу потрібних виробничих інвестицій з урахуванням економічної ситуації на ринку і підприємстві (істотне зростання або зменшення попиту на продукцію фірми, урівноваження попиту й пропонування). Обґрунтування джерел фінансування та обчислення необхідного обсягу капітальних вкладень відповідно до можливих варіантів економічної ситуації на ринку і підприємстві.

Загальні положення методології визначення ефективності виробничих і фінансових інвестицій. Методика оцінки ефективності виробничих інвестицій за умов ринкових відносин з урахуванням грошових потоків, ставки дисконту (капіталізації), господарського ризику та інфляції. Основні показники оцінки ефективності виробничих інвестицій (капітальних вкладень). Сукупність чинників, що впливають на рівень ефективності інвестицій.

Економічне обґрунтування інвестиційних проектів різних суб'єктів господарювання у повному або короткому варіантах бізнес-плану. Стисла характеристика інвестиційного проекту. Форма здійснення й необхідний обсяг інвестицій для практичної реалізації проекту. Період між початком інвестування і початком експлуатації об'єкта. Середня щорічна сума прибутку протягом раціональної експлуатації виробничого об'єкта як показник ефективності інвестиційного проекту.

Тема 8. Техніко-технологічна база виробництва

Поняття і значення техніко-технологічної бази виробництва. Складники техніко-технологічної бази, найефективніші способи її формування на підприємстві. Особливості формування виробничої бази на підприємствах різних галузей.

Тема 9. Продуктивність, мотивація й оплата праці

Продуктивність праці як економічна категорія. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці на виробничих підприємствах. Чинники

зростання продуктивності праці. Динаміка продуктивності праці на підприємствах різних галузей. Наявні резерви зростання продуктивності праці та заходи для їх використання в сучасних умовах господарювання. Розрахунки можливого зростання продуктивності праці за рахунок дії окремих і певної сукупності чинників.

Поняття оплати праці. Основна заробітна плата й додаткова оплата праці. Функції оплати праці та їх реалізація. Залежність оплати праці від кінцевих результатів діяльності. Сучасна державна політика оплати праці. Механізм державного регулювання оплати праці та соціального захисту. Формування внутрішньо фірмової політики оплати праці. Регулювання оплати праці на основі колективного договору.

Мінімальна заробітна плата. Тарифна система. Єдина тарифна система розрядів і коефіцієнтів з оплати праці. Диференціація оплати праці за певними ознаками. Оплата праці керівників, спеціалістів і службовців. Форми й системи оплати праці робітників. Вибір форм і систем оплати праці на підприємствах різних форм власності. Можливість колективних форм організації та оплати праці. Сутність і стимулююча роль участі працівників фірми в її прибутках (доходах).

Тема 10. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції (послуг).

Загальна сутнісна характеристика продукції, її класифікація й вимірники обсягу. Номенклатура й асортимент продукції (послуг). Валова, товарна, чиста й реалізована продукція.

Змістова характеристика матеріально-технічного забезпечення (МТЗ). Форми й системи МТЗ. Системи живлення внутрішньовиробничих підрозділів матеріалів. Обчислення потреби підприємства в матеріалах. Запаси матеріалів та їх регулювання. Оптимізація партій поставки матеріалів.

Якість продукції (послуг) як економічна категорія. Показники й методи оцінки якості продукції (послуг). Поняття й визначення рівня конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств на ринку. Багато-напрявлений вплив підвищення якості виробів на економіку та імідж підприємства. Технічні, організаційні та соціальні заходи для підвищення якості й конкурентоспроможності продукції (послуг) вітчизняних товаровиробників.

Стандартизація продукції, її складові елементи і принципи здійснення. Наявні в Україні стандарти й технічні умови, сфери їх застосування. Сертифікація продукції, її економічне значення. Обов'язкова й добровільна сертифікація виробів. Міжнародні системи сертифікації. Національні системи

якості. Формування систем якості на підприємствах. Економічна й соціальна ефективність стандартизації та сертифікації продукції.

Державний нагляд за дотриманням вимог стандартів, здійснюваний територіальними органами Держстандарту України - центрами стандартизації, метрології та сертифікації. Об'єкти державного нагляду. Матеріальна відповідальність товаровиробників за порушення вимог стандартів. Внутрішньовиробничий технічний контроль якості. Об'єкти та основні види технічного контролю якості на підприємствах.

Тема 11. Поточні витрати та ціни на продукцію (послуги)

Поточні витрати (собівартості продукції) як комплексний економічний показник. Включення поточних витрат виробництва до собівартості продукції (послуг). Класифікація витрат на виробництво за окремими ознаками (ступенем однорідності, зв'язком з обсягом виробництва, способом обчислення на одиницю продукції). Структура поточних витрат за окремими групами первинних елементів на підприємствах різних галузей і тенденція її зміни з часом.

Зміст і методика обчислення кошторису виробництва. Розрахунки кошторису виробництва за окремими економічними елементами. Порядок розробки кошторису виробництва залежно від стадії й форми прогнозування, наявності інформації, розміру підприємства. Загальний рівень поточних витрат на виробництво валової, товарної й реалізованої продукції.

Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання й калькуляційні одиниці. Типова номенклатура калькуляційних статей витрат для більшості підприємств різних галузей.

Методика обчислення окремих статей калькуляції. Прогнозування собівартості нових виробів. Можливі методи прогнозування (питомих витрат, бальний, агрегатний, кореляційний).

Обґрунтування й вибір стратегії зниження поточних витрат на підприємствах України. Групи чинників (способів) зниження поточних витрат у розрахунку на одиницю продукції: підвищення технічного рівня виробництва; вдосконалення організації виробництва, праці й управління; збільшення обсягу виробництва та підвищення якості продукції. Визначення впливу окремих техніко-економічних чинників на зменшення поточних витрат.

Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Види цін та сфери їх застосування. Методи встановлення ціни: собівартість плюс прибуток; забезпечення фіксованої величини прибутку; за рівнем поточних цін (конкуренції); за рівнем попиту тощо. Система знижок і доплат до ціни.

Державне регулювання ціноутворення. Шляхи вдосконалення ціноутворення на продукцію (послуги) в Україні.

Тема 12. Фінансово-економічні результати та інтегральна ефективність діяльності

Прибуток і дохід як-основні показники фінансових результатів діяльності підприємства. Прибутковість і дохідність: їх сутність та різниця між ними. Джерела формування загальної величини прибутку (доходу) підприємства. Типова схема використання прибутку (доходу) підприємства. Рівень прибутковості підприємств різних галузей економіки в Україні.

Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства. Загальна характеристика рентабельності застосовуваних (інвестованих) ресурсів. Обчислення рентабельності: виробничих фондів (виробництва); сукупних активів; власного (акціонерного) капіталу. Рентабельність певного обсягу продукції та окремих виробів. Динаміка і способи підвищення рентабельності на підприємствах різних галузей економіки України.

Суть, важливість і методичні підходи до оцінки загального фінансово-економічного стану підприємства. Групи показників для оцінки прибутковості, ліквідності, оборотності, стабільності та ділової активності; методика їх обчислення. Накопичення обліково-звітної інформації для аналітичної оцінки фінансово-економічного стану підприємства.

Економічна суть і загальний методологічний підхід до вимірювання ефективності виробництва, господарської діяльності підприємства. Принципи формування системи показників ефективності виробничо-господарської та комерційної діяльності. Вимірювання економічної ефективності ресурсів і витрат. Оцінка соціальної ефективності діяльності підприємства.

Класифікація чинників зростання ефективності виробництва за певними ознаками: видами витрат і ресурсів (джерелами зростання); напрямками розвитку й удосконалення виробництва; місцем реалізації в системі управління виробництвом.

Тема 13. Реструктуризація і санація підприємств і організацій

Система виживання підприємства (організації) в ринкових умовах господарювання. Реструктуризація підприємства (організації) як найрадикальніший захід системи виживання й виходу з економічної кризи, припинення спаду виробництва та його стабілізації. Сутнісна характеристика й можливі форми реструктуризації підприємства (організації). Конверсія, розукрупнення й диверсифікація виробництва як дійові форми

реструктуризації суб'єктів господарювання. Розробка й здійснення програми (бізнес-плану) реструктуризації підприємства (організації). Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації різних суб'єктів господарювання.

Суть механізму санації (фінансово-економічного оздоровлення) та її цілей. Програма санаційних заходів фінансово-економічного характеру. Особливості державної підтримки проведення санації потенційно конкурентоспроможних підприємств (організацій). Практика й ефективність санації суб'єктів господарювання в Україні.

Тема 14. Банкрутство й ліквідація підприємства

Сутнісна характеристика банкрутства підприємства (організації). Причини й симптоми банкрутства фірми. Визначення зон ризику та реакція підприємства (організації) на настання кризового фінансово-економічного стану. Класифікація чинників, що сприяють банкрутству фірми. Процедура оголошення банкрутства в засобах масової інформації. Основні положення Закону України «Про банкрутство».

Процес ліквідації (припинення діяльності) збанкрутілого суб'єкта господарювання. Управління майном боржника та оцінка можливих наслідків ліквідації збанкрутілих підприємств (організацій). Комплекс організаційно-економічних заходів і допустима тривалість процесу ліквідації підприємства (організації) — банкрута. Конкретні форми ліквідації підприємств (організацій) — банкрутів (фізичне припинення діяльності, розпродаж майна «з молотка», перепрофілювання діяльності зі зміною власника та ін.), що застосовуються в Україні.

2.2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

Тема 1. Організація виробництва: Сутність і задачі

Сутність категорій «виробництва», «організації», «організація виробництва».

Основні задачі організації виробництва. Специфічні задачі організації виробництва.

Тема 2. Промислове підприємство як виробнича система.

Сутність підприємства, його задачі та єдність. Продукції підприємства, властивість виробничих систем. Підприємство як виробнича система.

Тема 3. Виробнича структура підприємства.

Виробнича структура підприємства та її фактори. Види виробничих структур. Типи виробничих структур. Показники структури підприємства виробничої системи.

Тема 4. Виробнича потужність підприємства

Сутність поняття виробничої потужності та її фактори. Розрахунок виробничої потужності. Показники ефективного використання виробничої потужності: шляхи покращення використання виробничої потужності.

Тема 5. Виробничий процес та його організація в часі

Сутність і структура виробничого процесу. Принципи організації виробничого процесу. Виробничий цикл і його структура. Організація виробничого процесу в ній: послідовний, паралельний, паралельно-послідовний.

Тема 6. Організація виробничого процесу в просторі (типи та методи організації виробництва)

Типи виробництва та виробництва та їх порівняльна характеристика. Методи організації виробництва в просторі, особливості і переваги поточного методу організації виробничого процесу. Автоматизоване його основні напрямки.

Тема 7. Організація та оснащення робочого місця

Робоче місце: сутність. Організація робочого місця. Обслуговування робочого місця. Показники організації робочих місць. Економіка робочого місця.

Тема 8. Організація ремонтного господарства

Сутність та задачі ремонтного господарства. Єдина система планово-попереджувальних ремонтів (ЕСППР) та її підприємств. Організація та управління ремонтною службою підприємств. Планування ремонту обладнання.

Тема 9. Організація інструментального господарства

Сутність та задачі інструментального господарства. Структура та організація управління інструментальним господарством. Шляхи вдосконалення інструментального господарства.

Тема 10. Організація енергетичного господарства

Організація енергетичного обслуговування виробництва. Організація і управління енергетичним господарством підприємствами. Планування енергостатичних і енергетичних балансів. Організація ремонту енергообладнання. Вдосконалення організації енергетичного обслуговування підприємства.

Тема 11. Організація транспортного господарства

Склад та задачі транспортного господарства. Організація транспортного обслуговування виробництва. Грузопопит та грузооборот.

Тема 12. Організація складського господарства

Організація складського обслуговування виробництва. Види складів та їх функції. Механізація навантажно-розвантажуваних робіт. Організація тарного господарства.

Тема 13. Організація технічного контролю та сертифікація продукції

Організація технічного контролю на підприємстві. Види та об'єкти технічного контролю. Засоби технічного контролю. Метрологічне забезпечення якості продукції. Залік та аналіз обороту. Сертифікація продукції: гарантія та її якість. Сутність та принципи сертифікації. Організація сертифікації.

Тема 14. Організація матеріально-технічного забезпечення виробництва

Сутність матеріально-технічного забезпечення та її види.

Система матеріально-технічного забезпечення: структура та функції служби матеріально-технічного забезпечення. Організація нормування витрат, контролю якості та забезпечення робочих місць матеріальними ресурсами. Лімітні документи постачання матеріалів. Шляхи економії матеріалів.

Тема 15. Організація збуту готової продукції.

Сутність збуту продукції. Служба збуту: збутова та маркетингова орієнтація. їх функції та організація. Способи збуту продукції та їх особливості.

Тема 16. Система створення та освоєння нової продукції.

Сутність нововведень та технічної підготовки виробництва до їх впровадження. Етапи технічної підготовки виробництва. «Петля якості». Структуризація виробництва конкурентноспроможної продукції.

Тема 17. Організація на підприємстві науково-дослідницької роботи

Сутність науково-дослідницької та експериментно-конструкторської роботи. Відкриття, винахід, раціоналізаторська пропозиція - сутність та особливість.

Тема 18. Конструкторська та технологічна підготовка виробництва

Етапи конструкторської підготовки виробництва на основі ЕСКД та їх сутність. Технологічність конструкції виробу. Методологічна експертиза конструкторської документації. Сутність технологічної підготовки виробництва та її відповідність вимогам ЕСТД. Перелік робіт по технологічній підготовці виробництва.

Тема 19. Організаційно-економічна підготовка виробництва

Сутність організаційно-економічної підготовки виробництва та перелік робіт по ній. Планування процесу освоєння нової продукції.

Тема 20. Організація освоєння нової продукції

Період освоєння нової продукції. Виготовлення дослідного зразка (дослідної партії). Методи переходу на виробництво нової продукції.

Тема 21. Ритмічність виробництва. Сутність оперативно-виробничого планування

Ритмічність виробництва: сутність і показники оперативно-виробничого планування - центральна ланка організації ритмічної роботи.

Система оперативного управління виробництва. Оперативно-виробниче планування.

Сутність, задачі планово-залікової одиниці, календарно-планові нормативи. Ефективність оперативно-виробничого планування.

Тема 22. Системи оперативно-виробничого планування та організація оперативного регулювання виробництва

Міжцехове та внутрішньоцехове планування виробництва. Етапи оперативно-виробничого планування (ОВП). Системи ОВП: позаказна, подетальна, комплектна. Організація оперативного регулювання виробництва-диспетчергування.

2.3. ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Сутність планування й особливості його здійснення на підприємстві

Планування як наука. Предмет, об'єкти і методи дослідження. Процес планування і вибір рішень, філософські концепції планування. Планування як функція управління підприємством. Методи та інструменти планових розрахунків

Тема 2. Інформаційні ресурси та нормативна база планування діяльності підприємства

Характеристика, форми відображення та джерела формування інформації для планування. Нормативна база планування.

Тема 3. Система планів підприємства

Функціонування системи планування на підприємстві. Різновиди планів та їх комплекси. Зміст поточних планів та організація їх розробки.

Тема 4. Маркетингові дослідження та планування збуту продукції

Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку, життєвого циклу продукції і детермінантів попиту. Планування реклами. Планування

збуту продукції.

Тема 5. Планування виробництва продукції

Виробнича програма підприємства, її зміст, календарний розподіл та оптимізація. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному виразі.

Тема 6. Оперативно-календарне планування

Зміст і завдання оперативно-календарного планування. Ритмічність виробництва. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного, та масового тинів виробництва.

Тема 7. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

Зміст планування МТЗ та послідовність його розробки. Планування потреби в матеріальних ресурсах. Запаси і регулювання їх розмірів.

Особливості визначення потреби цехів у матеріальних ресурсах в різних типах виробництва.

Тема 8. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю

Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, послідовність розрахунків. Методики розрахунку виробничої потужності. Визначення максимально можливого випуску продукції за наявної потужності.

Система показників виробничої потужності.

Тема 9. Персонал і оплата праці

Планування персоналу. Планування продуктивності праці. Планування фонду оплати праці

Тема 10. Виробнича інфраструктура

Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Планування забезпечення підприємства технологічним оснащенням. Планування діяльності ремонтного виробництва. Планування енергозабезпечення підприємства. Планування транспортного обслуговування виробництва.

Тема 11. Фінансове планування на підприємстві

Зміст і завдання фінансового плану. Планування потреби у фінансових ресурсах. Планування прибутковості підприємства.

Тема 12. Планування податків

Економічна суть податків. Планування податків на підприємстві.

Тема 13. Оновлення продукції

Формування планів оновлення продукції, їх склад і завдання. Оптимізаційні планові розрахунки нововведень продукції та планування витрат на підготовку і освоєння виробництва нової продукції.

Об'ємно-календарне планування виробництва нової продукції. Сіткові

методи планування.

Тема 14. Організаційно-технічний розвиток

Технічний та організаційний розвиток підприємства. Оцінка технічного рівня розвитку підприємства.

Тема 15. Бізнес — планування

Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану. Технологія розробки бізнес-плану. Зміст основних розділів бізнес-плану.

2.4. СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Планування як функція менеджменту

Стихія і плановість як суттєві характеристики ринкового господарювання.

Сутність, завдання і принципи планування. Види внутріфінансового планування і їх взаємозв'язок. Система планів підприємства. Оперативне планування. Тактичне планування. Стратегічне планування .

Тема 2. Стратегія підприємства і стратегічне управління

Становлення та розвиток теорії стратегії підприємства. Еволюція поняття "стратегія підприємства". Сучасне визначення стратегії підприємства.

Об'єкти, суб'єкти і рівні стратегічного управління. Управління функціонуванням і управління розвитком.

Тема 3. Стратегічний план підприємства

Призначення і зміст стратегічного плану підприємства. Зміст основних розділів стратегічного плану підприємства.

Технологія розробки стратегічних планів. Планування стратегічних дій і оцінка плану.

Основні заповіді для розробки успішної стратегії бізнесу.

Комерційний і соціальний аспекти стратегічного управління і планування.

Тема 4. Планування конкурентної стратегії підприємства

Конкуренція і конкурентоспроможність підприємства в ринковій економіці. Інформаційне забезпечення розробки конкурентної стратегії підприємства. Методи визначення конкурентоспроможності продукції підприємства. Методи розробки конкурентної стратегії підприємства. Комерційний і соціальний аспекти стратегічного управління і планування.

Тема 5. Стратегія внутріфінансового розвитку підприємства та її розробка

Загальна стратегія підприємства та її формування. Розробка функціональних стратегій.

Маркетингова стратегія. Стратегія інтегрованого зростання. Стратегія диверсифікованого зростання. Стратегія скорочення. Стратегія виробництва Фінансова стратегія. Планування внутріфінансового стратегічного розвитку підприємства.

Тема 6. Інформаційне забезпечення стратегічного менеджменту в умовах глобалізації.

Сутність стратегічної інформації. Інформаційна система стратегічного управління.

Облік і контроль у системі стратегічного управління. Аналіз у системі стратегічного управління. Проблема виробництва інформації в сучасних умовах.

Тема 7. Організація стратегічного планування на підприємстві.

Основні функції плану в умовах ринкової економіки. Функції і структура планових служб на підприємстві. Аналіз і оцінка якості планів. Проблема кадрового забезпечення стратегічного управління планування в умовах глобалізації.

Тема 8. Стратегічне управління і стратегічне планування в країнах з розвинутою ринковою економікою

Досвід стратегічного управління і планування у фірмах США. Стратегічний менеджмент у фірмах Японії. Національні особливості стратегії підприємств Західної Європи Проблеми стратегічного управління і стратегічного планування в Україні.

3. Критерії оцінювання

Час виконання тестових завдань – 180 хвилин.

Екзаменаційний тест складається із 100 завдань, з яких – 95 тестів закритого типу (з альтернативними вибірковими відповідями в 4-х варіантах) та 5 тестів відкритого типу (самостійна відповідь на питання, на утворення логічних пар, на визначення термінологічних понять, написання міні-творів, есе та інших форм творчої роботи).

Від 1-го до 95-го завдання за кожну правильну відповідь нараховується 0,8 бала.

Кількість правильних відповідей	за	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання	Кількість правильних відповідей	за	Бал за 200-бальною шкалою оцінювання
---------------------------------------	----	---	---------------------------------------	----	--

тестові питання		тестові питання	
0	100,0	48	138,4
1	100,8	49	139,2
2	101,6	50	140,0
3	102,4	51	140,8
4	103,2	52	141,6
5	104,0	53	142,4
6	104,8	54	143,2
7	105,6	55	144,0
8	106,4	56	144,8
9	107,2	57	145,6
10	108,0	58	146,4
11	108,8	59	147,2
12	109,6	60	148,0
13	110,4	61	148,8
14	111,2	62	149,6
15	112,0	63	150,4
16	112,8	64	151,2
17	113,6	65	152,0
18	114,4	66	152,8
19	115,2	67	153,6
20	116,0	68	154,4
21	116,8	69	155,2
22	117,6	70	156,0
23	118,4	71	156,8
24	119,2	72	157,6
25	120,0	73	158,4
26	120,8	74	159,2
27	121,6	75	160,0
28	122,4	76	160,8
29	123,2	77	161,6
30	124,0	78	162,4
31	124,8	79	163,2
32	125,6	80	164,0
33	126,4	81	164,8
34	127,2	82	165,6
35	128,0	83	166,4
36	128,8	84	167,2
37	129,6	85	168,0
38	130,4	86	168,8
39	131,2	87	169,6
40	132,0	88	170,4

41	132,8	89	171,2
42	133,6	90	172,0
43	134,4	91	172,8
44	135,2	92	173,6
45	136,0	93	174,4
46	136,8	94	175,2
47	137,6	95	176,0

Від 96-го до 100-го завдання за кожну правильну відповідь нараховується від 0 до 4,8 бала в залежності від повноти відповіді.

3,7 – 4,8 балів – завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином.

2,5 – 3,6 балів – завдання виконано повністю, але допущено певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного; або при належному оформленні завдання виконано не менше ніж 80%.

1,3 – 2,4 балів – завдання виконано менше ніж на 60%, за умови належного оформлення; або не менше ніж на 80% якщо допущені незначні помилки у розрахунках або оформленні.

0 – 1,2 балів – завдання виконано менше ніж на 40%, без належного оформлення, зі значними помилками у розрахунках або оформленні, відсутні наукове мислення та сформованість практичних навичок.

Отже, за 5 тестів відкритого типу вступник може набрати від 0 до 24 балів.

Остаточна конкурсна оцінка (КО) за 200-бальною шкалою (від 100 до 200) формується за формулою:

$$КО = 3Т + ВТ,$$

де 3Т – бали за виконання тестів закритого типу (див. табл); ВТ – бали за виконання тестів відкритого типу (від 96-го до 100-го).

4. Список рекомендованої літератури

Організація виробництва

1. Цигилик І.І., Мозіль О.І., Кірдякіна Н.В. економіка й організація виробництва (навчальний посібник у схемах, формулах і таблицях). – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 176 с.

2. Р.Б. Тян, І.В. Багрова Організація виробництва: Навчальний посібник / За ред. д-ра екон. наук, проф. Багрової І.В. – Київ, Центр навчальної літератури, 2005. – 248 с.

3. Савруков Н.Т., Закиров Ш.М. Организация производства: Конспект лекций. – СПб.: Издательство «Лань», 2002. – 224 с., ил. – (Учебники для вузов. Специальная литература).

4. Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч. Посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 524 с.

5. Організація виробництва: Навчальний посіб. / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, А.С. Старовіревець, В.Я. Чевганова. – К.: Лібра, 2003. – 336 с.

Планування діяльності підприємства

1. Ильин С.С., Васильева Т.И. Экономика: Справочник студента. – М.: ООО «Издательство АСТ»; Филологическое общество «Слово», 2000. – 544 с.

2. Современная экономика. Лекционный курс. Многоуровневое учебное пособие. – Ростов н/Д: узд-во «Феникс», 2001. – 544 с.

3. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства. Практикум: Навчальний посібник. – К.: кондор, 2004. – 266с.

4. Семенов Г.А., Станчевский В.К., Панкова М.О., Семенов А.Г., гребінець К.М. Організація і планування на підприємстві: Навч. Посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 528 с.

5. Иванова В.В. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 472 с.

6. Шепеленко Г.И. Экономика, организация и планирование производства на предприятии: Учебное пособие для студентов экономических факультетов и вузов. 3-е изд., доп. и переработ. Серия «Экономика и управление». – Ростов-на-Дону: издательский центр «Март», 2002. – 544 с.

7. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. 2-е вид. – К.: Каравела, 2005. – 312 с.

Економіка підприємств

1. Закон України «Про підприємництво» // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 20.

2. Закон України «Про власність» // Відомості Верховної Ради України. —1991.—№ 20.

3. Закон України «Про підприємства в Україні» // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 24.

4. Закон України «Про банкрутство» // Відомості Верховної Ради України.—1992.—№ 31.

5. Закон України «Про оплату праці» // Галицькі контракти. — 1995. — №21.
6. Закон України «Про господарські товариства» // ДІБП. — 1992. — №2.
7. Економіка підприємства: Підручник. / За ред. С.Ф. Покропивного. — К.: Хвиля-Прес, 2000.
8. Покропивний С.Ф., Колот В.М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навчальний посібник. — К.: КНЕУ. 1997.
9. Швиданенко Г.О., Оголь О. В., Заїкіна В. В. Приватизація державних підприємств: Навчальний посібник. — К.: ІЗМН, 1996.
10. Ансофф П. Стратегическое управление. — М.: Экономика, 1999.
11. Анташов В.А., Уваров Г.В. Экономический советник менеджера. Учеб.-практ. пособие. — Минск: Финансы, учет, аудит. 1996.
12. Ворст Й., Ревентлоу П. Экономика фирмы. — М.: Высш. шк., 1994.
13. Градова А.П. Экономическая стратегия фирмы. — СПб., 1995.
14. Грузинов В.П. Экономика предприятия и предпринимательство. — М., 1999.

Стратегія підприємства

1. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.:КНЕУ, 2004. — 699с.
2. Гапоненко А.Л., Панкрухин А.П. Стратегическое управление: Учебник. — М.: Омега-Л, 2004. — 472с.
3. Брайсон Джон М. Стратегічне планування для державних та неприбуткових організацій / Переклала з англ. Анжела Кам'янець. — Львів: Літопис, 2004. — 352с.